

**Tyrnävän kunnan
hyvinvointikertomuksen
vuosiraportti 2020**
Toimenpiteet ja suunnitelmat

Tyrnävän kunnan hyvinvoinnin edistämisen pääteemoiksi on laajassa hyvinvointikertomuksessa (2017-2020) valittu:

- osallisuuden lisääminen
- osaamisen ja kulttuurin edistäminen
- elinvoiman lisääminen
- elinympäristön kehittäminen hyvinvointia tukevaksi
- paikallisen identiteetin ja demokratian vahvistaminen
- kunnan strategian päivitys, hyvinvointinäkökulma keskeisessä roolissa
- perhekeskus toiminnan käynnistäminen
- valmistautuminen sote- ja maakuntauudistukseen
- viestinnän tehostaminen- hyte- näkökulma mukaan kunnan viestintään

Hyvinvointityö käytännössä

Kuntastrategian kehittäminen

- Tyrnävän kunnanvaltuusto hyväksyi [kuntastrategian](#) kokouksessaan 9.12.2019.
- Kuntastrategia valmisteltiin avoimessa yhteistyössä kunnan viranhaltijoiden, luottamushenkilöiden ja kuntalaisten kanssa.
- Valmistelun aikana järjestettiin seminaareja ja valmisteluaineistoa pidettiin nähtävillä verkkosivujen ohella useissa tapahtumissa. Myös mobiiliosallistuminen oli mahdollista valmistelun eri vaiheissa.

Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

- Tyrnävän kunta on turvallinen koti jokaiselle ja kaikelle.
- Lähipalvelut, sivistys ja hyvinvointi, turvallinen ja sujuva arki sekä elinympäristön kehittäminen ovat kunnan toiminnan keskiössä.
- Kunta toimii aktiivisesti yhteistyössä sidosryhmien kanssa ja luo mahdollisuuksia elinkeinoelämän kehittämiseksi.
- Kuntalaisten kuuleminen ja osallistuminen on osa toimintaamme.
- Tyrnävän kunnan toimintatavoissa korostuu asiakas- ja asukaslähtöisyys sekä laaja hyvinvointinäkökulma.
- Yhteistyö yli hallinto- ja kuntarajojen.
- Kestävyys, sekä tehtävien valintojen ympäristöllisten, sosiaalisten ja taloudellisten vaikutusten kokonaisvaltainen huomioiminen, on toiminnan lähtökohta.
- Kunnan toiminnassa korostuu yksilöllisyys ja yhdenvertaisuus.
- Päätöksenteko on vastuullista ja päätöksenteon vaikuttavuutta arvioidaan pitkällä tähtäimellä.

Hyvinvointia ympäristöstä

- Linja-autojen päätepysäkki on valmistunut Kuulammen koulun välittömään läheisyyteen.
- Murron juoksuportaat ovat valmistuneet. Portaat ovat olleet todella ahkerassa käytössä.
 - Tupostielle, Ahintien kohdalle, on valmistumassa uusi suojatie.
 - Muhostielle, Hirvelän kohdalle, on tullut uusi korokkeellinen suojatie.
 - Uudet jouluvalot on valmistuneet käyttöön vuonna 2019.
 - Nuotiopaikka Seppälän alueelle toteutettu.
- Koko kuntaa koskeva kävelyn ja pyöräilyn verkkoselvityksen on valmistunut vuonna 2019.
- Liikenneturvallisuuden parantamistoimenpiteenä korjataan Pikkaralantien ja Murrontien risteysjärjestelyitä syksyn 2020 aikana.

Hyvinvointia ympäristöstä

- Tyrnävän yleisurheilukenttäalueen saneeraussuunnittelu on käynnistynyt ja suunnitelmat valmistuvat vuoden 2020 aikana.
 - Tupostien katuvalaistushanke valmistuu syksyllä 2020.
- Kotimetsän leikkipuiston saneeraus on suunnittelussa. Saneeraus pyritään toteuttamaan vuoden 2021 aikana.
 - Katuvalaistusta uusitaan vuosittain led valaisimiksi.
 - Puistoja ja yleisiä alueita hoidetaan laadittujen hoitoluokitusten mukaisesti.
- Jokivarren raivauksia suoritetaan kunnan omistamilla maa- ja kaava-alueilla tarpeen mukaan.
 - Kunnan yhteinen siivouspäivä toteutetaan jatkossa vuosittain.
 - Tyrnävän kuntakeskusalueella on hankesuunnitteluvaiheessa Vanhatie – Muhostien saneeraus. Hankkeella pyritään parantamaan keskusta-alueen liikenneturvallisuutta sekä viihtyisyyttä.

Hyvinvointia ravitsemuksella

Teemat ja kampanjat rytmittivät lukuvuotta. Teemojen avulla tuotiin esille suomalaisen ruuan ja leivän arvostusta.

- Kansainvälistä koulumaitopäivää vietettiin syyskuussa.
- Lokakuussa vietettiin Leipäviikkoa ja Vilkas viikko – kampanja järjestettiin helmikuussa.
- Kuuden viikon kiertävällä ruokalistalla on lähiruokapäivä kaksi kertaa, jolloin tarjotaan Tyrnävän Myllyn hiutaleista valmistettua puuroa.
- Ruuanalkuperää ja tuottajien näkyvyyttä on lisätty asiakasviestinnässä.
- Ruokapalvelujen ostamat raaka-aineet olivat vuonna 2019 84,7% kotimaisia. Prosenttiosuus on hieman pienentynyt vuodesta 2018 (85,5 %). Tämä selittynee kotimaisten marjojen ja hillojen saatavuusongelmina.
- Marraskuussa 2019 ja tammikuussa 2020 pidettiin asiakastytytyväisyyskysely Kotipalveluateria-asiakkaille ja koulujen oppilaille. Saatuja palautteita ja kehitysideoita on otettu huomioon ruokalistasuunnittelussa ja toteutuksessa.
- Pandemia aikana koulujen etäopetuksessa oleville oppilaille järjestettiin ensin mahdollisuus lämpimään koululounaaseen ja myöhemmin ruokarahaseteliin.

Hyvinvointia varhaiskasvatuksessa

- Päiväkodeissa tuetaan perheiden arjen hyvinvointia ja jaksamista eri tilanteissa.
- Vanhempien kanssa käydään päivittäin keskustelua lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseksi.
- Jokaisen varhaiskasvatuksen piirissä olleen lapsen vanhemman/huoltajan kanssa on käyty vasu-keskustelu.
- Lapset puheeksi -keskustelumahdollisuus on tarjottu kaikille 2- ja 5-vuotiaiden lasten vanhemmille.
- Varhaiskasvatuspäivän aikana lapsilla on turvallinen ja terveellinen kasvuympäristö.
- Lapsille tarjotaan terveellinen ja monipuolinen ruoka sekä opetetaan terveellisiä elämäntapoja (ravinto ja hygienia) ja kestäväää kehitystä (kierrätys ja energian säästö).
- Lapsille on opetettu liikenneturvallisuuteen liittyviä asioita.

Hyvinvointia varhaiskasvatuksessa

- Lasten kanssa on tutustuttu kotiseutuun retkeilemällä ja liikkumalla luonnossa ja lähiympäristössä sekä vierailtu mm. kirjastossa, kirkossa ja museoalueella.
- Kaikissa yksiköissä on pidetty vanhempainillat toimintakauden alussa.
- Varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten perheille on järjestetty tapahtumia (esim. joului- ja kevättapahtumia, äitien- ja isänpäivätapahtumia, ulkoilu- ja liikuntatapahtumia).
- Päiväkoti Toukovakassa on toiminut vanhempaintoimikunta.
- Moniammatillista yhteistyötä on tehty eri toimijoiden kanssa lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukemiseksi (neuvola, terapeutit, sosiaali- ja terveyspalvelut, kulttuuritoimi, koulut, seurakunta).

Hyvinvointia yläkoulussa

- KiVa -tunnit 7. luokkalaisille, joissa keskitytty mm. ryhmäytymiseen, kiusaamisen taustoihin, tunnistamiseen ja puuttumiseen.
- 8. ja 9. luokkalaisilla erityisenä painopistealueena yksinäisyyden torjuminen. Aiheeseen keskittyvät luokanohjaajatunnit syksyllä ja keväällä.
- Koti-Koulu yhteistyö: lapset puheeksi keskustelut, vanhempain vartit, 9. luokkien kehityskeskustelut. Tiivis yhteistyö kotikoulu -foorumin kanssa ja foorumin tapahtumista tiedottaminen .
- MOK (monialaiset oppimiskokonaisuudet) 7. luokilla turvallisuus, 8.lk terveellinen elämä ja 9.lk työelämä.
- Kerhot: herkkukerho, bändikerho, sählykerho, kielikerho, jumppakerho.
- Liikuntapäivä
- Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä, jossa edustusta myös oppilailta.
- "Oppimista liikkumalla" ja sen kautta liikunnan lisäämistä oppitunneille.
- Etäopetuksen aikana tehostettu erityisopetus ja ohjaajaresurssien keskittäminen tukea tarvitseville oppilaille.

Hyvinvointia yläkoulussa

Vierailijoita ja vierailuja

- 8. luokkien NouHätä- turvataitokampanja ja alkusammutuskoulutus, Monimuotoinen metsä - päivä yhteistyössä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa ja Taidetestaaja-reissut.
- 9. luokkien yrityskylävierailut ja lähetystyöntekijöiden vierailu.
- Ruokakirjailija Sanna Mansikkamäki ja näyttelijä Krista Kososen etävierailu.
- Yhteisöllinen osallistuminen kunnan perunamarkkinoille ja perunaluento 9.lk + yrittäjäyrysluokat ja –valinnaiset.
- Yhteistyö seurakunnan kanssa mm. aamunavaukset.
- Päihdekasvatus: Freestyle-vierailu kaikille luokille.
- Koronatilanteen vuoksi peruuntui mm. useampia vierailuja (esim. luokkaretket ja 7.lk lintu- ja kulttuuriretki) ja vierailijoita, tempauksia, Kesän Portti -tapahtuma ja tulevien 7.lk tutustuminen ja vanhempainilta.

Hyvinvointia alakouluissa

- Positiivinen pedagogiikka
- Kiva-koulu-toiminta
- Koti-koulu -yhteistyö

Hyvinvointitapahtumat 2019/Kirkkomännikkö ja Rantarousti

- Rynkeby -koulujuoksu
- Oppilaskunnan järjestämät tapahtumat, kuten jalkapalloturnaus, Talent, pikkujoulupäivä
- Näytelmäkerhon esitykset
- Joululaulutilaisuudet
- Picnic
- Talviliikuntapäivä
- Hiljaiset välitunnit (mindfulness)
- Pingisturnajaiset

Hyvinvoinnin edistäminen sosiaali- ja terveyspalveluissa

- Sosiaali- ja terveysosasto on osallistunut aktiivisesti käynnissä olevaan maakunnan soteorganisaatioiden yhteiseen integraatiohankkeeseen ja soteuudistuksen valmisteluun samalla kehittämällä rajapintapalveluja yhteisesti hyvinvointiosaston kanssa.
- Kuntalaisten hyvinvointitietoisuutta tuetaan asiakaskontakteissa niin, että kuntalaisella on riittävästi tietoa terveellisistä elintavoista ja niihin vaikuttavista tekijöistä ja niiden vaikutuksista siten, että hänen on mahdollista tehdä terveyttä edistäviä valintoja.
- Toimenpiteinä ovat mm. elintapojen puheeksi otto ja elintapaohjaus terveyspalveluissa, järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö ja osallistuminen tapahtumiin.
- Elintapa/painonhallintaryhmän vastuuhenkilö tekee tiivistä yhteistyötä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin perusterveydenhuollon yksikön kanssa, joka organisoii koulutuksia ja yhteistyötä elintapaohjaukseen liittyen.

Hyvinvoinnin edistäminen sosiaali- ja terveyspalveluissa

- Perhekeskustoimintamallin käynnistämiseen liittyen työryhmä kävi tutustumassa Kärämäen perhekeskukseen.
- Kuntalaisaloitteen pohjalta aloitettiin lastenneuvolatoiminnan järjestäminen Temmeksellä syyskuussa 2019 ja Murrossa syyskuussa 2020. Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa (Lastensuojelulaki 12 §) valmisteltiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
- Keväällä 2020 sosiaali- ja terveyspalveluissa keskityttiin koronatilanteen hallintaan valtioneuvoston ja THL:n ohjeiden mukaisesti. Perheitä tuettiin eri tavoin esimerkiksi järjestämällä tukea sivistys- ja hyvinvointi osaston ja sosiaalipalveluiden yhteistyönä etäopetuksessa oleville lapsille ja nuorille.
- Sosiaali- ja terveyspalveluiden ryhmätoiminnot keskeytettiin kevään ajaksi.
- Kuntalaisia varten perustettiin erillinen Korona-puhelin linja, lisäksi kaikkiin ikäihmisiin otettiin yhteys puhelimitse kunnan toimesta. Kuntalaisia tiedotettiin koronatilanteeseen liittyvistä asioista ajantasaisesti huomioiden eri ikäryhmät.
- Talous- ja velkaneuvonta -hanke "Apua asumiseen" käynnistyi vuoden 2020 alussa.
- Työllisyyden kuntakokeilun valmistelu on käynnistynyt, käytännön asiakastyö aloitetaan vuoden 2021 alussa.

Hyvinvoinnin edistäminen kulttuuri- ja vapaa- aikapalveluissa

- Hyvinvointitapahtumiksi voidaan laskea lähes kaikki kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden järjestämät tapahtumat, joko kunnan tai yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa järjestetyt, joita toimintakaudella 2019-2020 oli noin 70 kpl.
- Tapahtumien määrä oli lähes sama kuin vuotta aikaisemmin, vaikka koronapandemian vuoksi noin 30 tapahtumaa jouduttiin perumaan kevään ja kesän 2020 aikana.
- Tyrnävän kirjastoissa on toimintavuonna 2019-2020 järjestetty erilaisia tapahtumia, koulutuksia, tarjottu tiloja yhteisöille kokoontumiseen ja juhlimiseenkin.
- Korona-epidemia sulki kirjastot keväällä 2020 noin kahdeksi kuukaudeksi, jolloin kaikki kokoontumiset ja tapahtumat jouduttiin perumaan. Sulkuaikana kirjasto tarjosi lapsille kirjaston oman "Satupeikon" lukemia satuhetkiä kulttuuritoimen Youtube-kanavalla.

Hyvinvoinnin edistäminen kulttuuri- ja vapaa- aikapalveluissa

- Lukeva kunta -ohjelman tiimoilta kokoonnuttiin helmikuussa Kuulammen koululle pohtimaan koulun ja kirjaston välistä yhteistyötä, minkä johdosta Kuulammen koululle oppilaiden käyttöön tilattiin kirjoja kirjastojen ostotuella.
- Vuoden 2020 alusta Tyrnävän kunnassa on työskennellyt osa-aikainen lasten- ja nuortenkirjastovirkailija, joka on koronarajoitukset huomioiden jalkautunut lukuvinkkaamaan niin kouluille kuin pitämään lukuhetkiä puistokerhoihin.
- Syyskuussa 2020 alkoi AVI-rahoitteinen Toimintamallit kuntoon! -hanke, jossa kartoitetaan, kehitetään ja juurrutetaan Tyrnävän kunnan käytössä olevia lukemisedistämisen toimintamalleja ja toimenpiteitä.
- Kulttuurikasvatussuunnitelman päivittäminen on ajankohtaista toiminta-aikana 2020-2021.

Nuorisopalvelut

- Etsivä nuorisotyöntekijä teki tiivistä yhteistyötä aikuissosiaalityön, työpajan, työ- ja elinkeinosuunnittelijan, nuorisotyön, mielenterveyspalveluiden sekä oppilaitosten kanssa. Etsivä nuorisotyö jatkoi 2020 keväällä korona-epidemiasta huolimatta yhteydenpitoa nuorten kanssa tiivistä pääasiassa eri sosiaalisen median kanavia käyttäen.
- Uutena työmuotona etsivässä nuorisotyössä otettiin käyttöön Discord-sovellusalusta, jossa etsivä nuorisotyöntekijä toteutti verkossa tehtävää nuorisotyötä mahdollistamalla nuorten yhteydenotoille uuden kanavan sekä olemalla läsnä verkossa viikoittain. Discordin kautta järjestettiin yhteistyössä nuorten työpajan kanssa mm. erilaisia peli- ja keskustelutuokioita.
- Elokuuhun 2020 mennessä etsivä nuorisotyö oli tavoittanut 31 nuorta. Etsivän nuorisotyön sosiaalisen vahvistamisen mittarin (Sovarin) mukaan nuoret kokivat, että saivat etsivästä nuorisotyöstä apua ja tukea erinomaisesti.
- Sivistys- ja hyvinvointiosaston alaisuudessa toimivat nuorten työpaja ja starttipaja ovat valmentaneet kuluneen 2020 vuoden aikana tähän mennessä 15 nuorta.

Nuorisopalvelut

- Työpajalaisten toimintakyvyn kehittymisen seurannan tueksi on otettu käyttöön kykyviisari-työkalu. Kaikki pajajakson päättäneet nuoret ovat täyttäneet valtakunnallisesti yhtenäisen sosiaalisen vahvistamisen kyselyn, jonka tulosten perusteella Tyrnävän pajan toiminta on kiitettävällä tasolla.
- Kansainvälisyystoiminnan edistämiseksi Tyrnävän kunnan kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut on yhdessä Nousevan Rannikkoseudun kanssa hakenut EU-hanketta vapaaehtoisten Solidaarisuusjoukkojen osallistujien saamiseksi vapaaehtoistyöhön Tyrnävälle. Hanke on saanut myönteisen päätöksen, ja vapaaehtoiset eurooppalaiset nuoret saapuvat Tyrnävälle alkuvuodesta 2021.
- Nuorille annetaan vaikuttamisen mahdollisuuksia muun muassa nuorisovaltuuston kautta. Tyrnävän kunnassa nuorisovaltuuston toiminta jatkui aktiivisena, kun kunnan historian toinen nuorisovaltuusto aloitti toimintansa 9.10.2019. Tyrnävän kunnassa käynnistyi vuoden 2020 alusta nuorten ohjaus- ja palveluverkoston toiminta.

Liikuntapalvelut

- Liikuntapalvelut mahdollisti liikunnan ja kilpaurheilun harrastamisen tuhansille kuntalaisille yhdessä liikuntapaikoista vastaavan ympäristöosaston kanssa.
 - Seurayhteistyön avulla liikutettiin tyrnäväläisiä yli 20 000 kertaa.
- Kymmenille tyrnäväläisille liikuntas sihteeri on etsinyt sopivaa liikuntaharrastusta Tyrnävän liikuntatarjonnasta, jossa 3. sektorin toimijoilla on tärkeä tuottajan rooli samoin kuin alan yrittäjillä ja kansalaisopistolla.
- Liikuntatoimi on tehnyt yhteistyötä sidosryhmien kanssa järjestämällä urheilukouluja, erilaisia tapahtumia, pelivuoroja ja seuratapaamisia sekä ohjattua liikuntaa.
- Tyrnävän kunnasta halutaan Liikkuva kunta, ja ensimmäisiksi toimenpiteiksi ohjelman tiimoilta valittiin muun muassa liikuntatarjonnan koordinointi ja siitä viestiminen sekä vertaisohjaajakoulutuksen järjestäminen – ja molemmat on toteutettu.
- Liikuntatoimi/hyvinvointitiimi on mukana yhdistyksistä hyvinvointihankkeessa 2020-2021 sekä Vertaistervarit-hankkeessa.

Hyvinvoinnin edistäminen yhdistyksissä

- Yhdistyksillä on merkittävä rooli kunnan elinvoiman ja kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjinä. Vuoden 2019 lopussa päätettiin, että Tyrnävän kunta lähtee työstämään yhteistyössä kunnan ja yhdistysten kanssa yhteistyöasiakirjaa, jossa luodaan selkeät pelisäännöt ja ohjeet mm. järjestöavustuksille ja tilojen käytölle.
- Tyrnävän asiakirjan laadinnassa ovat olleet mukana sekä kunnan virkamiehet, erityisesti kunnan järjestöyhdyshenkilö, Tyrnävän kunnassa toimiva vapaaehtoinen yhdistysagentti, paikalliset yhdistykset sekä Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistyksen hallinnoima Pohjois-Pohjanmaan järjestö rakenne -hanke. Asiakirja valmistui 8/2020.
- Yhdistykset toimivat kunnan kumppanina ja ovat tärkeä osa kunnan hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen työtä. Yhdistykset järjestävät kuntalaisille mm. kerho- ja vertaistoimintaa, liikuntapalveluja, kulttuuritoimintaa, tapahtumia ja tilaisuuksia ja tukevat näin kunnan yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.
- Lisäksi kunnassa toimiin elinkeinoelämän, alkutuotannon ja yleisen turvallisuuden edistämiseen keskittyviä yhdistyksiä, esim. Tyrnävän yrittäjät, maatalouteen liittyvät yhdistykset sekä Vapepa ja SPR. Alla on kuvattuna muutamien yhdistysten toimintaa vuosilta 2019 - 2020.

Hyvinvointia hanketyöstä

- Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt hankkeelle "Poikkeusolojen aiheuttamien vaikutusten tasoittaminen Tyrnävän kunnassa" valtion erityisavustusta varhaiskasvatukseen 25 550€ ja esi- ja perusopetukseen 130 150€. Avustuksilla on palkattu 1 opettaja, 3 koulunkäynnin ohjaajaa, kehitetty koulun ja kodin välistä yhteistyötä sekä parannettu henkilökunnan digivalmiuksia.
 - Talous- ja velkaneuvonta -hanke Apua asumiseen toimii vuoden 2020.
- Tyrnävän kunta on mukana Vertaistervarit -hankkeessa vuodet 2020 – 2022. Hankkeen ajatuksena on saada tukea elintapamuutoksen tekemiseen vertaisohjaajien tukemana.
- Lakeuden kasvateista eurooppalaisia: kansainvälistymishanke yhteistyössä Nouseva Rannikkoseutu ry:n kanssa. EU:n Solidaarisuusjoukkojen vapaaehtoistyöntekijät (2 henkilöä) tulevat Tyrnävälle kevääksi 2021.
- Toimintamallit kuntoon! –hanke: Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt hankkeelle valtionavustusta 22 000 €. Hankkeen toiminta-aika on 1.5.2020-30.4.2021, mutta hankkeelle tullaan hakemaan jatkoa 31.12.2021.
- Kirjailijavierailuilla lukuinto lakeuden lapsille ja nuorille -hanke: Tyrnävän, Kempeleen, Limingan ja Lumijoen kuntien yhteishanke kirjailijavierailujen järjestämiseksi lapsille ja nuorille. Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt Tyrnävän kunnan hallinnoimalle hankkeelle valtionavustusta 4 000€. Hankkeen toiminta-aika on 01.01.2020 – 31.12.2021.

Hyvinvoinnin vahvuudet

- August Sahlstenin lukio
 - Kuntalaisten alhainen keski-ikä
 - Vahva yhteisöllisyys
 - Turvallisuus
 - Paikallisen lähiruoan ja tuotteiden
käyttäminen julkisessa ruokapalvelussa
 - Alhainen työttömyys (normaalioloissa)
 - Ainutlaatuiset kulttuuriympäristöt
 - Toimiva oppilashuolto ja nuorten
tukeminen moniammatillisesti
 - Tyrnävällä mielenterveyspalveluja
tarvitseva asiakas otetaan vastaan heti.
- Toiminta on organisoitu niin, että jonoja ei

Hyvinvoinnin haasteet

- Pitkät välimatkan kylien välillä ja vähäiset julkisen liikenteen yhteydet
- Ammatillisen oppilaitoksen puuttuminen
- Alhaisempi koulutusaste valtakunnallisesti
- Työttömien työnhakijoiden ja avoimien työpaikkojen kohtaamattomuuden haasteet
- Yhteisöllisten tilojen puute (esim. aloittavat yritykset)
- Koronan vaikutukset kuntatalouteen
- Nuorten kokema yksinäisyys sekä päihteiden käytön lisääntyminen

Hyvinvointityön toimenpiteet 2020

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen- työryhmä 4-6 krt
- Perhekeskusmalli - toiminnan laajentaminen ja viestinnän kehittäminen
- Ehkäisevän päihdetyön kehittäminen asiakastasolla
- Meijerialueen kehittäminen hyvinvoinnin näkökulmasta - kulttuurista hyvinvointia ja kirjaston käytön monipuolistaminen
- Lukeva- ja liikkuva kunta -ohjelmien jatkaminen
- Koronaepidemian vaikutuksien tasaaminen kaikin mahdollisin toimenpitein

Johtopäätökset / toimenpide-ehdotukset

- Tulevina vuosina iäkkäiden palveluita tarvitsevien määrää tulee kasvamaan huomattavasti ja etenkin kotihoidon tarve lisääntyy. Kansallinen tavoite on, että iäkkäät ihmiset voivat asua kotona mahdollisimman pitkään ja saada sinne tarvitsemansa palvelut. Tavoitteena on, että tuki- ja kotihoidon palvelut turvataan ja varmistetaan riittävä henkilömitoitus.
 - Yrittäjien tukeminen: kunta luo mahdollisuuksia elinvoiman ja elinkeinoelämän kehittämiseksi.
- Työ on yksi hyvinvoinnin kulmakivistä. Kuntakokeilun (1.1.2021 - 30.6.2023) tavoite on parantaa erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille.
 - Lasten ja nuorten hyvinvointi: keinot yksinäisyyden torjumiseen ja terveellisen ravitsemuksen merkitys. Lisäksi tulevissa toimenpiteissä tulee panostaa seksuaalikasvatukseen, turvataitoihin ja erilaisuuden hyväksymiseen.
 - Liikkuva kunta -ohjelman jatkaminen.

Hyvinvointi- indikaattorit

- Koettu fyysinen, psyykinen ja henkinen terveys eri ikäryhmissä
- Osallisuustyö
- Kyselyt
- Tilaisuudet (hyte-tapahtumiin osallistuvien määrä)
- Teaviisari -tulokset
- Koulupudokkainen määrä
- Nettomuutto kuntaan
- Yritysten määrä (yhteensä ja uudet)
- Työllisyysaste

